

RAPPORT

Naturvärdesinventering

Korsningsåtgärder på väg 233/250, Skinnskattebergs kommun,
Västmanlands län

Trafikverket

Postadress: Gasverksgatan 7 A, 721 30 Västerås

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Naturvärdesinventering, Korsningsåtgärder väg 233/250, Skinnskattebergs kommun, Västmanlands län

Författare: Rejlers Sverige AB, Ellen van der Meer

Granskare: Greta Lindberg

Dokumentdatum: 2023-10-27

Ärendenummer: TRV 2023/18894

Version: 1.0

Kontaktperson: Christoffer Klingstål, Trafikverket

Innehåll

1	Inledning	5
1.1.	Bakgrund och syfte	5
1.2.	Organisation	5
2	Metod	6
2.1.	Inventeringsmetod	6
2.1.1.	Tillägg detaljerad redovisning av artförekomst	8
2.1.2.	Fördjupad inventering generellt biotopskydd	8
2.1.3.	Fördjupad inventering av artförekomster	8
2.2.	Underlag	8
3	Beskrivning av inventeringsområdet	9
3.1.	Läge	9
3.2.	Generella naturtyper och avgränsningar inom inventeringsområdet	9
3.3.	Skyddad natur och övrig kunskap om inventeringsområdet	9
4	Resultat	10
4.1.	Naturvärdesbiotop	10
4.2.	Generellt biotopskydd	10
4.3.	Detaljerad redovisning av artförekomst	12
4.4.	Fördjupad artinventering, invasiva arter	13
4.5.	Värdeelement	13
5	Slutsats	14
6	Referenser	15
6.1.	Litteratur	15
6.2.	Digitalt underlag	15

BILAGOR

Bilaga 1 - Naturvärdesinventering, begrepp

Bilaga 2 - Karta

Bilaga 3 - Biotopkatalog

Sammanfattning

På uppdrag av Trafikverket har Rejlers Sverige AB utfört en Naturvärdesinventering vid korsningen mellan väg 250 och väg 233 som kallas Gunnilbokorset. Gunnilbokorset planeras att byggas om till två förskjutna trevägskorsningar. Syftet med naturvärdesinventeringen är att identifiera, dokumentera och beskriva naturområden av betydelse för biologisk mångfald och förekomster av skyddsvärda arter. Inventeringen resulterar i avgränsningar av områden som utgör naturvärdesbiotoper.

Metoden för fältinventeringen följer den svenska standard för naturvärdesinventering (SS199000:2023). Denna inventering är utförd på fältnivå med detaljeringsgrad detalj med tilläggen *detaljerad redovisning av artförekomst* och fördjupade inventeringar av *generellt skyddade biotopskyddsområden och artinventering* (invasiva arter). Tillägg och fördjupade inventeringen avser hela inventeringsområdet.

Inventeringsområdet (cirka 1,15 ha) är beläget öster om tätorten Skinnskatteberg och består i huvudsak av skogsmark, som delvis är nyligen avverkad, och jordbruksmark. Vid korsningen, öster om väg 250, består marken av jordbruksmark. Nordväst om korsningen är skogsmarken nyligen avverkad.

Naturmiljön i inventeringsområdet består till stor del av jordbruksmark på östra sidan av korsningen med låg vegetation (gräs, vete). På västra sidan av korsningen finns skog (mest barrskog). Söder om korsningen finns några privata trädgårdar.

Enligt Naturvårdsverkets kartverktyg skyddad natur och Skogsstyrelsens skogens pärlor finns cirka 120 meter nordost om korsningen ett skogligt biotopskyddsområde (cirka 4,2 hektar), som omskrivs som äldre naturskogsartade skogar.

Totalt identifierades fyra naturvärdesbiotoper (NV) inom inventeringsområdet, varav en NV innehar naturvärdesklass 3 och tre innehar naturvärdesklass 4.

Inom inventeringsområdet identifierades fyra objekt som omfattas av generellt biotopskydd, alla fyra objekt består av åkerholmar vid olika storlek.

Inom inventeringsområdet identifierades totalt tre naturvårdsarter som är upptagna i Rödlistan (SLU Artdatabanken, 2020).

Under fältinventeringen registrerades blomsterlupin som invasiv art inom inventeringsområdet.

Under inventeringen registrerades två värdeelement (två skyddsvärda träd).

1 Inledning

1.1. Bakgrund och syfte

Korsningen mellan väg 250 och väg 233 kallas Gunnilbokorset och är en fyrvägs korsning på landsbygden öster om Skinnskatteberg, Västmanlands län.

Väg 250 sträcker sig från Kungsör till Fagersta. Vägen passerar större samhällen som Kungsör, Köping och Kolsva. Delar av sträckan är utpekade som en regionalt viktig väg för arbetspendling inom länet.

Väg 233 sträcker sig från Kopparberg till Ramnäs. Vägen passerar samhället Skinnskatteberg. Hela sträckan är utpekad som rekommenderad väg för farligt gods. Vägen tillhör även det funktionellt prioriterade vägnätet för godstransporter från korsningen mellan väg 233 och väg 68, norr om Skinnskatteberg, till Ramnäs.

Korsningen mellan väg 233 och väg 250, även kallad Gunnilbokorset, upplevs idag som bristande i trafiksäkerheten och korsningen är dessutom relativt olycksdrabbad. Mellan åren 2000–2021 inträffade 28 olyckor med personskador i anslutning till korsningen. En åtgärdsutredning genomfördes av Trafikverket år 2021, i vilken dessa problem påtalades. Aktuellt projekt omfattar ombyggnad av Gunnilbokorset till två förskjutna 3-vägs korsningar. I utredningen föreslogs ombyggnad av korsningen till två förskjutna trevägs korsningar eftersom en sådan lösning skulle förbättra siktförhållanden och förhindra passager rakt över väg 233. Dessutom skulle lösningen medföra en påvisad effekt på trafiksäkerheten.

Syftet med naturvärdesinventeringen är att identifiera, dokumentera och beskriva naturområden av betydelse för biologisk mångfald och förekomster av skyddsvärda arter. Inventeringen resulterar i avgränsningar av områden som utgör naturvärdesbiotoper.

1.2. Organisation

Inventeringsarbetet samt rapporteringen har utförts av Ellen van der Meer som har sammanlagt 3 års erfarenhet med naturvärdesinventeringen. Granskning av rapporten har utförts av Greta Lindberg, som har minst 10 års erfarenhet av granskningar av rapporter inom ramen för olika miljöprövningar. GIS-arbete har utförts av Erika Fondin, som har 1 års erfarenhet av GIS-arbete på Rejlers Sverige AB.

2 Metod

I detta avsnitt beskrivs metod och utförande för naturvärdesinventeringen.

2.1. Inventeringsmetod

Syftet med en naturvärdesinventering (NVI) är att beskriva och värdera naturområden för att identifiera biologisk mångfald i ett avgränsat område. Inventeringen resulterar i avgränsning av biotoper, som får en naturvärdesklassning. Arter som ligger till grund för bedömningarna identifieras och landskaps och objektbeskrivning utförs enligt standard. Inom ramen för NVI tas en övergripande rapport fram (föreliggande handling) baserad på identifierade objekt och övriga naturvärden. Detaljeringsgraden på NVI anger hur noggrant inventeringsområdet ska genomsökas, hur små naturvärdesbiotoper som ska identifieras och vilka naturvärdesklasser som är obligatoriska.

Metoden för fältinventeringen följer svensk standard för naturvärdesinventering (SS199000:2023)¹. Denna inventering är utförd på fältnivå med detaljeringsgrad *detalj* och olika tillägg och fördjupade inventeringar. Tilläggen innebär detaljerad redovisning av artförekomst och fördjupade inventeringar innebär redovisning av generellt skyddade biotopskyddsområden och artinventering (invasiva arter). Tillägg och fördjupade inventeringar avser hela inventeringsområdet.

Detaljeringsgrad *detalj* innebär alla naturvärdesbiotoper ner till en minsta karteringsenhet på 100 m². Dessutom identifieras och avgränsas alla naturvärdesobjekt som inte ingår i någon naturvärdesbiotop, även de som är mindre än 100 m². Naturvärdesobjekt som är mindre än 100 m² avgränsas och redovisas som värdeelement, artförekomst, livsmiljö eller naturvärdesbiotop. Detaljeringsgrad *detalj* ska omfatta alla naturvärdeklasser (1 till 4).

En naturvärdesbiotop är en biotop med särskild betydelse för biologisk mångfald och utgör basen i en redovisning av en NVI. En naturvärdesbedömning är en process som innebär en bedömning av geografiska områdets betydelse för biologisk mångfald med stöd av bedömningsgrunderna art- och biotopvärde. Artvärde bedöms utifrån biotopens biotiska faktorer i form av värdearter (till exempel nyckelarter, sällsynta och rödlistade arter) och organismsamhällen. Biotopvärdet bedöms utifrån förekomst av biotopkvaliteter och omfattar biologiska processer, biotiska strukturer och element (till exempel träd- och buskskikt, död ved och organiska rev). Biotopens sällsynthet vägs mot dess förekomst utifrån ett lokalt, regionalt och nationellt perspektiv samt dess hotstatus. Se bilaga 1 för en förklaring av ovanstående begrepp.

---

¹ Förstudien utfördes innan den nya standarden blev fastställd och följer den gamla standarden för naturvärdesinventering (SS199000:2014).

Den sammanvägda värderingen utifrån art- och biotopvärde görs via en matris, se Figur 1.

Artvärde	Mycket högt	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	Högt naturvärde	Högsta naturvärde	
	Högt			Högt naturvärde		
	Påtagligt	Mindre troligt utfall	Påtagligt naturvärde		Högt naturvärde	
	Visst	Visst naturvärde		Påtagligt naturvärde	Mindre troligt utfall	
	Lågt	Ej naturvärde	Visst naturvärde	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	
		Lågt	Visst	Påtagligt	Högt	Mycket högt
		Biotopvärde				

Figur 1, Matris för naturvärdesklassning.

Ytor inom inventeringsområdet ska naturvärdes klassas enligt en fyrgradig skala:

Högsta naturvärde

Naturvärdesklass 1

Mycket stor särskild betydelse för *biologisk mångfald*

Högt naturvärde

Naturvärdesklass 2

Stor särskild betydelse för *biologisk mångfald*

Påtagligt naturvärde

Naturvärdesklass 3

Påtaglig särskild betydelse för *biologisk mångfald*

Visst naturvärde

Naturvärdesklass 4

Viss särskild betydelse för *biologisk mångfald*

Tilläggen innebär detaljerad redovisning av artförekomst och fördjupade inventeringar innebär generellt skyddade biotopskyddsområden och artförekomster (invasiva arter). Tillägg och fördjupade inventeringen avser hela inventeringsområdet.

Tabell 1. Tillägg/fördjupade inventering till naturvärdesinventering.

TILLÄGG/FÖRDJUPADE INVENTERING	BESKRIVNING
<i>Detaljerad artförekomst</i>	Detaljerad redovisning på karta över rödlistade arter och arter skyddade (fridlysta) enligt Artskyddsförordningen.
<i>Generellt biotopskydd</i>	Fördjupade inventering av småbiotoper som omfattas av ett generellt biotopskydd enligt miljöbalken 7 kap. 11 § och bilaga 1 till förordningen om områdesskydd
<i>Artförekomster</i>	Fördjupade inventering av invasiva arterna parkslide, jätteslide, hybridslide, blomsterlupin, kanadensiskt gullris, vresros, jätte(björn)loka, jättebalsamin, boerstånds och skunkkalla.

Inventeringsområdet har avgränsats till korsningen Gunnilbokorset, området för planerade åtgärder (två förskjutna 3-vägs korsningar) och ungefär 100 meter utanför, se karta i bilaga 2. Naturtypen limniska miljöer ingår inte i NVI och inte heller bedömning av värden för friluftsliv, kulturmiljö, geologi, landskapsbild eller ekosystemtjänster.

Fältarbetet utfördes den 30e maj 2023. Vädret var soligt och varmt (20 °C), växtligheten var normal och normal blomning för tidpunkten.

2.1.1. Tillägg detaljerad redovisning av artförekomst

Omfattar hela inventeringsområdet och utfördes i samband med förstudie och fältinventering. Samtliga funna naturvårdsarter har identifierats och kartlagts. Tillägget redovisas både med koordinat och på karta.

2.1.2. Fördjupad inventering generellt biotopskydd

Omfattar hela inventeringsområdet och utfördes i samband med förstudie och fältinventering. Områden som omfattas av det generella biotopskyddet enligt 7 kap. 11 § miljöbalken och bilaga 1 till förordningen om områdesskydd har identifierats och kartlagts.

2.1.3. Fördjupad inventering av artförekomster

Omfattar hela inventeringsområdet och utfördes i samband med förstudie och fältinventering. Arter som ingår är de invasiva arterna parkslide, jätteslide, hybridslide, blomsterlupin, kanadensiskt gullris, vresros, jätte(björn)loka, jättebalsamin, boerstånds och skunkkalla. Samtliga påträffade arter enligt ovan har identifierats och kartlagts.

2.2. Underlag

Vid inventeringen har följande underlag använts:

- Utdrag från SLU's Artportalen för artfynd (rödlistade och skyddsklassade arter) i inventeringsområdet mellan åren 2000 och 2023
- Naturvårdsverkets Skyddad natur
- Skogsstyrelsens Skogens Pärlor
- Länsstyrelsen Västmanlands län
- VISS Vatteninformationssystem Sverige

3 Beskrivning av inventeringsområdet

3.1. Läge

Inventeringsområdet är beläget öster om tätorten Skinnskatteberg och består i huvudsak av skogsmark, som delvis är nyligen avverkad, och jordbruksmark, se Figur 2. Vid korsningen, öster om väg 250, består marken av jordbruksmark. Nordväst om korsningen är skogsmarken nyligen avverkad. Inventeringsområdet har en storlek av ungefär 1,15 hektar.

Figur 2, Karta över inventeringsområde

3.2. Generella naturtyper och avgränsningar inom inventeringsområdet

Naturmiljön i inventeringsområdet öster om korsningen består till stor del av jordbruksmark med låg vegetation (gräs, vete). På västra sidan av korsningen finns skog (mest barrskog). Söder om korsningen finns några privata trädgårdar.

Marken inom området består av postglacial silt och glacial lera kring jordbruksmarken öster om väg 250, med inslag av sandig morän och torv. Väster om väg 250 består marken av isälvs sediment, postglacial sand och glacial silt med inslag av mossetorv.

3.3. Skyddad natur och övrig kunskap om inventeringsområdet

Enligt Naturvårdsverkets kartverktyg skyddad natur och Skogsstyrelsens skogens pärlor finns cirka 120 meter nordost om korsningen ett skogligt biotopskyddsområde (cirka 4,2 hektar), som utgörs av äldre naturskogsartade skogar.

Färnaåsen, dricksvattenförekomst (SE663063-150247) löper i nord-sydlig riktning längs väg 250 och korsas av väg 233. Färnaåsen är en sand- och grusförekomst som uppnår god kvantitativ och kemisk status. Förekomsten ligger inom vattenskyddsområdet Färna (Naturvårdsverket, 2023).

4 Resultat

4.1. Naturvärdesbiotop

Totalt identifierades fyra naturvärdesbiotoper (NV) inom inventeringsområdet, 1 bedöms

ID	Klass	Biotop	Biotopvärde	Artvärde	Värdearter
NV1	Klass 4	Granskog	Visst	Lågt	-
NV2	Klass 4	Röjningsbuskage	Visst	Lågt	-
NV3	Klass 3	Vägren	Visst	Påtagligt	Hägerströms fibbla, Hieracium haegerstroemii, gulmåra, Galium verum gråfibbla, Pilosella officinarum
NV4	Klass 4	Hygge	Visst	Visst	Stare, Sturnus vulgaris (häckande)

innehå naturvärdesklass 3 och tre bedöms innehå naturvärdesklass 4. Karta i bilaga 2 visar de naturvärdesbiotoper som avgränsats i denna NVI. I bilaga 3 finns en mer detaljerande beskrivning av förekommande naturvärdesbiotoper.

Naturvärdesbedömning och beskrivning finns beskriven i Tabell 1

Tabell 1. Naturvärdesbiotoper identifierade med detaljeringsgrad detalj.

4.2. Generellt biotopskydd

Inom inventeringsområdet identifierades fyra objekt som omfattas av generellt biotopskydd. Alla fyra objekt består av åkerholmar av olika storlek, se Tabell 2, objekt som omfattas av generellt biotopskydd..

Tabell 2, objekt som omfattas av generellt biotopskydd.

Id	objektbeskrivning	Storlek (m ²)	Koordinat, Sweref99TM
GB1	Åkerholme, trädslag asp med en undervegetation av spirea, ripsar, hallon och liljekonvalj.	250	6629775, 547418
GB2	Åkerholme, trädslag asp och björk med en undervegetation av sly av gran och sälg.	65	6629723, 547548
GB3	Åkerholme/odlingsröse, träd och buskars har avverkats, block finns kvar och sly av asp.	60	6629675, 547447
GB4	Åkerholme, stor lönn, några mindre lönnar och björkar, sly av sälg.	175	6629568, 547499

Figur 3. Identifierade åkerholmar inom inventeringsområdet. Övre foto till vänster visar GB1, övre foto till höger visar GB2, nedre foto till vänster visar GB3 och nedre foto till höger visar GB4.

4.3. Detaljerad redovisning av artförekomst

Inom inventeringsområdet identifierades totalt tre naturvårdsarter som är upptagna i Röddlistan (SLU Artdatabanken, 2020), se Tabell 3 samt karta i bilaga 2.

Tabellen är ett resultat av en sökning i Artportalen mellan åren 1988 och 2022 och fältinventeringen.

Tabell 3. Artförekomst inom inventeringsområdet.

ID	Artnamn	Rödlista-kategori	Koordinat, Sweref99TM	Datum
A1	Skogsalm, Ulmus Glabra	CR	6629727, 547332	2015-10-04
A2	Hägerströmsfibbla, Hieracium haegerstroemii	NT	6629685, 547420	2012-06-01
A3	Stare, Sturnus vulgaris	VU	6629447, 547417	2023-05-30

Arten A2 i Tabell 3, som tidigare har rapporterats i Artportalen, återfanns inte under fältinventeringen. Arten A1 återfanns under fältinventeringen och arten A3 fanns häckande i ett hålträd i naturvårdesbiotop 4.

Under fältinventeringen genomfördes inventeringsområdet på förekomst av lämpliga bo-områden för insekter, men inga identifierades.

Inga groddjur eller reptiler har identifierats inom inventeringsområdet.

4.4. Fördjupad artinventering, invasiva arter

Under fältinventeringen registrerades blomsterlupin inom inventeringsområdet, se foto i Figur 4 och karta i bilaga 2. Fynd av blomsterlupin är utritad med en ljusblå linje.

Figur 4. Blomsterlupinplantor inom utredningsområdet för vägplanen.

4.5. Värdeelement

Under inventeringen registrerades två värdeelement (två skyddsvärda träd), se Tabell 4 och karta i bilaga 2.

Tabell 4. Förekomst av värdeelement.

ID	Typ	Beskrivning	Koordinat, Sweref99TM
V1	Skyddsvärt träd	Skogslönn (LC), friskt (0,8 m i diameter på brösthöjd), finns mitt i odlingsröse i jordbrukslandskap	6629568, 547499
V2	Skyddsvärt träd	Asp (LC), 0,4 m i diameter på brösthöjd med häckande stare i ett hål	6629447, 547417

5 Slutsats

NVI visar att inventeringsområdet hyser en varierande grad av naturvärden och biotoper. Stora delar utgörs av infrastruktur (väg 250 och 233) och jordbrukslandskap. Dessa delar har inte tilldelats någon naturvärdesklass. Områden som inte heller tilldelats någon naturvärdesklass utgörs av privata trädgårdar, grusade upplagsplatser, jordbruksmark och tät barrskog.

Mindre områden som hyser högre naturvärde utgörs av en sandig väggkant (naturvärdesklass 3) en granskog, en slänt med röjningsbuskage och ett hygge med några hålträd (naturvärdesklass 4).

Försiktighet och åtgärdsförslag

Planerad verksamhet (ombyggnation av befintlig fyrvägs korsning till två förskjutna trevägs korsningar) kommer i huvudsak att påverka naturvärdesbiotop NV3 (artrik väggkant, naturvärdesklass 3).

Generellt gäller att naturvärdesbiotop av klass 1 och 2 har så höga värden för biologisk mångfald att påverkan bör undvikas. Även naturvärdesbiotop med lägre naturvärdesklass (3 och 4) och landskapsobjekt kan ha sådana naturvärden och vara särskilt känsliga från ekologisk synpunkt att påverkan bör undvikas, annars om möjligt minimeras. I landskap där naturvärden överlag är låga kan även påverkan på biotop med klass 3 och 4 behöva undvikas. Generellt gäller även att naturvärdesbiotop ofta är i den storleken att man kan utgå ifrån att det behövs en skyddszon runt biotopen för att undvika eller minimera påverkan inne i naturvärdesbiotopen.

Under fältinventeringen upptäckte en rödlistad art och det finns sedan tidigare en registrerad rödlistad art inom inventeringsområdet (båda lokaliserade utanför själva utredningsområdet för vägplanen). Om rödlistade arter riskerar att påverkas negativt, vid arbete i närheten av rödlistade arter eller vid misstanke om rödlistade arter, behöver försiktighetsmått vidtas för att arten inte ska påverkas negativt. Rödlistad art (hägerströms fibbla) som fanns inom inventeringsområdet återfanns inte vid fältinventeringen.

Inom vägplanens utredningsområde finns blomsterlupin som är en invasiv art, ytterligare spridning av arten bör undvikas.

6 Referenser

6.1. Litteratur

- Artdatabanken (2020). Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU
- SIS (2014:1). Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande. naturvärdesbedömning och redovisning. SS 199000:2014.
- SIS (2014.2): Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. SS 199001:2014.
- SIS (2023). Naturvärdesinventering kartläggning och värdering avseende biologisk mångfald (NVI) - krav och vägledning. SS 199000:2023.
- SIS (2023): Naturvärdesinventering kartläggning och värdering avseende biologisk mångfald (NVI) - Dataproduktspecifikation med lista för biotopbestämning SS 199000. SS 199001:2023.
- Trafikverket (2016). Inventeringsmanual för biologisk mångfald vid järnvägsstationer. Publikationsnummer 2015:253.

6.2. Digitalt underlag

- ArtDatabanken www.artdatabanken.se [besökt senast 2023-08-09]
- Artportalen (SLU) www.artportalen.se. Utdrag av skyddsklassade arter (2023-05-11) [besökt senast 2023-08-15]
- Länsstyrelsen, 2023. *Länsstyrelsen i Norra Västmanlands läns publika Webbkartor*. [besökt senast 2023-05-22]
- Naturvårdsverket skyddad natur www.skyddadnatur.naturvardsverket.se [besökt senast 2023-05-22]
- Sveriges Geologiska Undersökning (SGU). Jord- och bergartskartor. <https://apps.sgu.se/kartvisare/> [besökt senast 2023-05-22]
- Skogsstyrelsens GIS-databas skogens pärlor. <https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/> [besökt senast 2023-05-22]
- VISS – Vatteninformationssystem Sverige. <http://viss.lansstyrelsen.se/MapPage.aspx> [besökt senast 2023-05-22]

Trafikverket, Västerås. Besöksadress: Gasverksgatan 7 A, 721 30 Västerås
Telefon: 0771-921 921

trafikverket.se